

Paff

Parool Film Fest
12 - 15 oktober 2023
Paff.nl

FOTO JITSKE SCHOLTS

Onbekende werelden dichterbij

Ruim zes jaar geleden leek het de filmredactie van *Het Parool* en September Filmdirecteur Pim Hermeling een goed idee om Amsterdam te verrijken met een eigen filmfestival. Dat werd het Parool Film Fest, kortweg Paff. Inmiddels is Paff niet meer weg te denken. We organiseren nu ook Paff Previews en van 12 tot en met 15 oktober vindt alweer de zevende editie plaats in Het Ketelhuis en vijf andere Amsterdamse bioscopen. Daar zijn we best een beetje trots op. Het programma vormt net als bij de eerdere edities een dwarsdoorsnede van de interessantste arthousefilms van het nieuwe seizoen. Een greep: Paff opent met *Fallen Leaves* van de Finse 'meester van de melancholie' Aki Kaurismäki, in Cannes bekroond met de Juryprijs. De fijnzinnige Japane regisseur Hirokazu Kore-eda, wiens *Shoplifters* het festival opende in 2018, keert terug met *Monster*, dat op het afgelopen festival van Cannes werd bekroond met de prijs voor het beste scenario en de Queer Palm.

Van de Britse veteraan Ken Loach wordt *The Old Oak* vertoond, vernoemd naar de laatste overgebleven pub in een straatarm mijnwerkersdorp dat wordt overspoeld door Syrische vluchtelingen. Wim Wenders is present met twee films: de 3D-documentaire *Anselm*, over de Duitse kunstschilder en beeldhouwer Anselm Kiefer, en het bijzondere, in Tokio opgenomen kleinood *Perfect Days* – de slotfilm.

De wereldvermaarde fotograaf en filmmaker Anton Corbijn maakte de documentaire *Squaring the Circle – The Story of Hipgnosis* over het baanbrekende Londense ontwerpbureau Hipgnosis, dat iconische albumhoezen maakte voor zo'n beetje alle grote sterren van de jaren zeventig. Van de Frans-Vietnamese regisseur Tran Anh Hung (*Cyclo*, *L'Odeur de la papaye*) is *Le Pot-au-Feu* te zien, een fijnzinnige ode aan de liefde die door de maag gaat, waarvoor hij in Cannes de prijs voor de beste regisseur kreeg.

Net als serieuze journalistiek zijn deze festivalfilms in staat inzichten te bieden en grote verhalen behapbaar te maken. Het maakt Paff tot een plek waar het publiek de hectiek van alledag kan ontvluchten en waar tegelijk antwoorden worden gegeven op vragen over onbekende werelden en overtuigingen. We hopen u te zien in de bioscopen en het na afloop met u over de films én de wereld te hebben.

Jan Pieter Ekker
Chef kunst

Colofon

Samenstelling Jan Pieter Ekker
Met bijdragen van Joost Broeren-Huitenga, Peter van Brummelen, Lorianne van Gelder, Roosje van der Kamp
Eindredactie Darya Sutikno, Arthur van Vliet
Beeldredactie Michiel van den Berg, Eva de Vos
Vormgeving Mirjam Verheul
Coverbeeld Rein Janssen

De werkloze Holappa (Jussi Vatanen) en Ansa (Alma Pöysti) vallen voor elkaar in *Fallen Leaves*.

Het had Aki Kaurismäki zelf ook zo kunnen vergaan

Het zevende Parool Film Fest (Paff) opent met de Nederlandse première van *Fallen Leaves*. De tragi-romcom over twee eenzame veertigers van Finse regisseur Aki Kaurismäki werd meermaals onderscheiden.

Jan Pieter Ekker

Fallen Leaves is een gewone romantische komedie. Anders dan in veel romcoms van vaderlandse bodem zijn de protagonisten geen knappe, met twintigers- en dertigers problemen behepte twintigers of dertigers, maar twee eenzame veertigers die kopje-onder zijn gegaan in de ratrace die het leven nu eenmaal is en vervolgens vriendschap hebben gesloten met de fles.

Hij – Holappa, gespeeld door Jussi Vatanen – werkte in de bouw, maar is ontslagen omdat hij dronk tijdens zijn shifts. Zij – Ansa (Alma Pöysti) – werkte als caissière, maar is ontslagen omdat ze producten waarvan de uiterste houdbaarheidsdatum al lang en breed was overschreden mee naar huis nam in plaats van ze weg te gooien. De twee ontmoeten elkaar tijdens een donkere nacht in Helsinki en vinden elkaar leuk. Zij geeft hem haar telefoonnummer, maar hij verliest het piepkleine papiertje vrijwel direct.

Meester van de melancholie

Kaurismäki wordt niet voor niets de meester van de melancholie genoemd. Hij beziet de zwiigzame eenzaten met mededogen, wellicht omdat het hem zelf ook zo had kunnen vergaan. Aki Olavi Kaurismäki werd in 1957 geboren in de zuid-Finse gemeente Orimattila, als derde van vier in een middenklassegezin. Aki en zijn grote broer Mika waren enorme film liefhebbers. Ze keken soms wel vijf films op een dag, van fameuze filmmakers zoals Robert Bresson, Jean Renoir, Marcel Carné en Jean Vigo. Mika ging naar de filmacademie in München, Aki werd afgevoerd en werkte als metselaar, postbode en afwasser.

Toen de dolende Aki in 1981 Mika weer opzocht, liet die hem meeschrijven aan zijn afstudeerfilm. Ook mocht hij er een rolletje in spelen. Plotseling had Aki Kaurismäki een doel in het leven. Met steun van Mika, met wie hij het productiebedrijf Villealfa oprichtte, maakte hij in 1983 zijn eerste speelfilm, *Rikos ja rangaistus*, een bewerking van Dostojevski's *Misdaad en straf*. Drie jaar later brak hij

Fipresci Grand Prix

Enkele maanden nadat *Fallen Leaves* op het festival van Cannes werd onderscheiden met de Prix du Jury (de juryprijs, oftewel de derde prijs), won het tragikomische, licht absurdistische kleinood ook de Fipresci Grand Prix: de prijs voor de beste film van het jaar van de Internationale Federatie van Filmcritici. Aan de stemming namen 669 critici van over de hele wereld deel – een record.

Het was de tweede keer dat Kaurismäki de prestigieuze onderscheiding kreeg; in 2017 vonden de internationale critici *The Other Side of Hope* – een lichtvoetige tragikomedie over een zelfzuchtige oude man die zich ontfermt over een Afrikaanse vluchteling – de beste film van het jaar.

door met *Shadows in Paradise*, over een vuilnisophaler die door pech in een negatieve spiraal belandt en in de gevangenis eindigt.

Wispelturig

Die gortdroge, humane tragikomedie vormt met *Ariel* (1988) en *The Match Factory Girl* (1990) Kaurismäki's 'Arbeidersilogie', over in wezen zeer fatsoenlijke mensen die wel willen werken voor hun brood maar door een kil en meedogenloos systeem in de penarie belanden. Daarna volgde de 'Finlandtrilogie', bestaande uit *Drifting Clouds* (1996), *The Man Without a Past* (2002) en *Lights in the Dusk* (2006), volgens exact hetzelfde beproefde recept. "De ene is een trilogie over de arbeidersklasse, de andere een trilogie over 'losers', maar ik weet niet welke welke is."

Le Havre (2011) en *The Other Side of Hope* (2017) zijn de eerste twee delen van een beoogde trilogie over vluchtelingen in Europa. Opvolger *Fallen Leaves*, die op het afgelopen festival van Cannes in wereldpremière ging, is daar niet het derde deel van, maar het vierde deel van Kaurismäki's Finlandtrilogie, zo vertelde hij tijdens een chaotische persconferentie. "Dat is natuurlijk onmogelijk, maar dat is het mysterie."

De wispelturige, zeg maar gerust onbeholpen Kaurismäki – hij staat bekend als notoire ontregelaar van interviews, persconferenties en prijsuitreikingen – zorgde ervoor dat de persconferentie het ene moment een soort lach-of-ik-schietshow werd, en na een volgende vraag weer een bloedserieuze aangelegenheid.

Gevraagd naar de constante stroom berichten over de Russische raketten en de vele burgerdoden onder de Oekraïense bevolking die uit Ansa's radio schallen, antwoordde Kaurismäki dat hij het belangrijk vond om de oorlog in zijn film te documenteren, zodat mensen die 'm later zien begrijpen 'hoe wreed en stom' het conflict was. Op eenzelfde manier, zo voegde hij eraan toe, heeft hij in *The Match Factory Girl* het bloedbad op het Tiananmenplein een plekje gegeven.

"Hoe had ik tijdens de oorlog een film kunnen maken zonder die oorlog op een of andere manier in de film te commentariëren? Mijn film gaat over liefde. Liefde is wat deze verdomde wereld nu nodig heeft." En in één adem door: "Maar het maakt helemaal niets uit wat wij er in Finland van vinden... *Slava Ukraini* ('glorie aan Oekraïne)!"

Alcoholgebruik

Op een omfloerste vraag over het alomtegenwoordige alcoholgebruik in zijn films, antwoordde Kaurismäki dat hij dat een interessant thema vindt, 'omdat het zover van me af staat'. Vervolgens orakelde hij dat hij het scenario van *Fallen Leaves* in dertig uur heeft geschreven ("Een heel slecht script overigens") en dat hij, als hij dan nog leeft, graag nog een slapstick of tragedie zou maken met Pöysti en Vatanen: "Dat heb ik ze per ongeluk beloofd, dus daar zit ik aan vast, maar ik zou ze liever inruilen."

In Cannes werd *Fallen Leaves* bekroond met de Prix du Jury, maar omdat Kaurismäki alweer naar huis was, namen Pöysti en Vatanen de prijs voor hem in ontvangst. Zij verschenen daarna ook samen op de persconferentie. "Hebben jullie al met Aki gesproken?" was de openingsvraag van de spreekstalmeester. "Nee, nog niet," antwoordde Vatanen. "Hebben jullie dan misschien via via iets gehoord," was de vervolgvraag. "Ik heb wel een briefje," vulde Pöysti aan, terwijl ze triomfantelijk een stukje papier tevoorschijn haalde. "En iedereen die de film heeft gezien, weet hoe belangrijk kleine stukjes papier zijn, dus ik heb het zorgvuldig bewaard." Ze schaterlachte ertbij.

Het dankwoord was zo kort, dat Pöysti het papiertje niet nodig had. "Aki is een man van weinig woorden, maar hij kiest ze heel zorgvuldig. Hij is heel blij, vereerd en dankbaar. Dat is het."

Fallen Leaves: 12/10 Cinecenter, FC Hyena, Filmhallen, Kriterion, Rialto De Pijp, 13/10 en 15/10 Het Ketelhuis. Voor tijden zie pagina 14

Regisseur Aki Kaurismäki.
FOTO GETTY IMAGES

'Mijn film gaat over liefde. Liefde is wat deze verdomde wereld nu nodig heeft'

De documentaire *And the King Said, What a Fantastic Machine* schetst de al tweehonderd jaar durende dans tussen de camera en de mens – net op het moment dat kunstmatige intelligentie die relatie overhoop haalt.

Joost Broeren-Huitenga

We blijven maar filmen en posten en filteren

Meer dan 45 miljard camera's zijn er inmiddels op aarde. Naar schatting, uiteraard – een exact cijfer is onmogelijk te geven. Het aantal wordt genoemd in de persmap van documentaire *And the King Said, What a Fantastic Machine* van de Zweedse filmmakers Axel Danielson en Maximilien van Aerttryck.

Het zou neerkomen op bijna zes camera's per persoon voor iedere levende aardbewoner. Of, ander perspectief, één camera voor elke drie vierkante kilometer aan landoppervlak op die aardbol. Een onvoorstelbaar aantal.

Maar goed, tel maar even mee in uw eigen huishouden. Er zitten vaak al meerdere camera's in de mobiele telefoon die vrijwel iedereen inmiddels op zak heeft. Dan nog de webcam in uw laptop, nog eentje in de tablet, 'klassieke' foto- en videocamera's voor hobbyisten, wie weet een 'slimme' deurbel, een inparkeercamera in de luxere auto's, de surveillancemachine van de winkel aan de overkant – een gemiddeld mens wordt van alle kanten vastgelegd.

De mens voor de lens

Precies die alomtegenwoordigheid van beelden, en de vluchtigheid ervan, was het startpunt voor *And the King Said, What a Fantastic Machine*. Danielson en Van Aerttryck schetsen daarin het verloop van de relatie tussen mens en camera, een verhouding die in de afgelopen pakweg tweehonderd jaar steeds symbiotischer is geworden. Want waar krantenartikelen in 1839, het jaar dat de foto-

camera werd uitgevonden, nog repten over een machine die 'de natuur zichzelf zou laten tonen', is het toch vooral de mens die voor de lens wordt genomen. En ook de mens die achter de lens plaatsneemt om te bepalen wat er getoond wordt, en hoe – er is nooit sprake van dat iets zomaar zichzelf toont.

Daar beelden altijd gemaakt worden, toont ook de anekdote waaraan de documentaire zijn titel ontleent. Die draait om een kort filmpje dat filmpionier Georges Méliès in 1902 maakte van de kroning van de Britse koning Edward VII.

Manipulatie en onverschilligheid

In de geschiedenisboeken gaat Méliès door voor de 'goochelaar' van de vroege cinema, de eerste maker van fictiefilms, tegenover de broers Lumière die als de aartsvaders van de documentaire gelden. En inderdaad, Méliès' beelden van Edward VII waren in feite geen documentaire, maar een fictiefilm over die kroning, want Méliès liet het historische moment door Franse acteurs naspelen – nota bene al voordat het daadwerkelijk plaatsvond. Zo had hij al direct na de gebeurtenis de 'reportage' erover in de verkoop, een belangrijke voorsprong in de destijds ontplofende markt voor 'actualiteiten', zoals dit soort korte journaals avant la lettre werden genoemd.

Toen de beelden koning Edward VII zelf onder ogen kwamen, ontlokte hem dat dus die uitspraak over de 'fantastische machine'. In de documentaire wordt ook de rest van zijn reactie geciteerd, die uitlegt waarom hij het apparaat zo fantastisch vindt: "Het filmdie zelfs delen van de ceremonie die niet hebben plaatsgevonden!"

Al direct bij het ontstaan van bewegend beeld was er dus sprake van manipulatie van dat beeld – en van een bewustzijn van die manipulatie, en ook van een zekere onver-

schilligheid erover. De gemiddelde kijker van dat filmpje van Méliès zal het weinig hebben uitgemaakt of hij naar echte beelden van Edward VII keek of naar een reconstructie (of eigenlijk pre-constructie) van de ceremonie; beide gaven diegene een min of meer gelijkwaardig inkijkje in een wereld die eindeloos ver van hem af stond.

Manipulatie, bewustzijn, onverschilligheid – zo bleef het hierna gaan in de 125 jaar ontwikkeling van die bewegende beelden. Film kreeg er geluid bij, en later kleur. Vervolgens bracht televisie de beeldstroom onze woonkamers in. En nog weer wat later kwam de digitale revolutie en had ineens iedereen een camera in zijn broekzak.

Dat verloop tonen Danielson en Van Aerttryck in hun documentaire, een wervelende en met bravoure samen-

Wat als dat vertrouwen van de kijker volledig door een tsunami aan nepbeeld wordt weggeslagen?

gestelde collage van bestaande beelden. Van archiefmateriaal van meer dan een eeuw oud (zoals Méliès' filmpje van de kroning) tot en met de viral video's van nu.

Inmiddels zijn we ons bewuster dan ooit van de manipulatie die met beelden mogelijk is, zou je denken. We gooien immers zelf aan de lopende band filters over onze selfies en selecteren secuur wat we wel en niet delen op sociale media. Tegelijk zijn we onverschilliger dan ooit: we blijven maar filmen en posten en filteren, en slikken voor zoete koek wat anderen ons in hun tijdlijnen voorschotelen.

Claim van de maker

Intussen zaagt AI, kunstmatige intelligentie, verder aan de poten van dat vertrouwen. Wat betekent het voor de relatie tussen wat de camera vastlegt en het beeld dat wordt gecreëerd, als binnen een handomdraai niet van echte beelden te onderscheiden fantasiebeelden de wereld in kunnen worden geslingerd? Het grote verschil tussen documentaire en fictie is uiteindelijk niet iets wat inherent in de beelden besloten ligt, maar een claim die de maker doet, en een vertrouwen dat de kijker in die claim legt. Dus wat als dat vertrouwen volledig weggeslagen wordt door een tsunami aan nepbeeld?

Wie weet hebben Danielson en Van Aerttryck niet alleen de dans tussen mens en camera vastgelegd tot het huidige hoogtepunt, maar is dat meteen ook een soort eindpunt. Voordat die nieuwe 'fantastische machine' die we AI noemen een nieuwe fundamentele omslag teweegbrengt. Of wie weet zitten we gewoon weer midden in die goeie oude cyclus – nu de manipulatie, het ontluikend bewustzijn, en binnenkort alweer de onverschilligheid.

And the King Said, What a Fantastic Machine: 13/10 en 14/10 om 16.45 uur in Het Kethuis.

Sydney Sweeney werd wereldster omdat ze dat zelf zo besloot

Met haar uitdagende rol als klokkenluider Reality Winner in *Reality*, toont de 26-jarige actrice Sydney Sweeney opnieuw haar veelzijdigheid.

Joost Broeren-Huitenga

Sydney Sweeney in *Reality*. FOTO MICKEY MINA/LLC

Om haar ouders ervan te overtuigen dat haar acteerwens geen bevestiging was, presenteerde ze hen een vijf-jarenplan voor haar carrière. Op haar twaalfde, dus. Blijkbaar overtuigend, want haar moeder verhuisde met Sweeney naar Los Angeles om die carrière een serieuze kans te geven.

De bekende route

Daar timmerde ze aan de weg volgens het patroon van veel beginnende acteurs: kleine rollen in grote projecten, grotere rollen in klein werk. Sweeney speelde bijrollen in series als *90210*, *Criminal Minds* en *Grey's Anatomy* en hoofdrollen in een handvol kleine producties, van auteursprojecten tot goedkope horror.

Tegen de tijd dat ze in 2018 in *Under the Silver Lake* een piepkleine rol speelde als een jonge actrice die tegen de grafsteen van Alfred Hitchcock aan naar een vertoning van haar eerste grote filmrol staat te kijken, stond ze ook in werkelijkheid op het punt van doorbreken.

Dat gebeurde datzelfde jaar nog, toen ze de aandacht trok met haar rollen in de Netflix-romkomserie *Everything Sucks!* (rond een filmclub op een middelbare school) en in het serieuze HBO-drama *Sharp Objects*. Zowel de series als de personages zijn tegenpolen – luchtige tienerkomedie versus loodzwaar drama rond psychische problemen. Sweeney draaide ze tegelijkertijd: doordeweeks haar hoofdrol in *Everything Sucks!* en in de weekenden de kleinere rol in *Sharp Objects*.

Vervolgens dook ze op in een belangrijke bijrol in het tweede seizoen van *The Handmaid's Tale*. Maar de echte doorbraak kwam een jaar later, met haar rol als Cassie Howard in *Euphoria*. Die gevierde HBO-serie is bijna te zien als een kruising van *Everything Sucks!* en *Sharp Objects* – de setting is een middelbare school, maar het gaat om zware thema's als verslaving, hedonisme en geestesziekten. Sweeney speelt ook weer in het aangekondigde derde seizoen van de gevierde serie – al is dat door de nog altijd voortdurende stakingen in Hollywood uitgesteld tot 2025.

In het jaar dat Sweeney's fans daarop moeten wachten, is ze te zien in maar liefst vier nieuwe films. Het zijn opnieuw uiteenlopende projecten: relliorror in *Immaculate*, superheldenspektakel in *Madame Web*, stekelige romkom in *Anyone But You*. En ze speelt oud-militair en klokkenluider bij de Amerikaanse geheime dienst Reality Winner in *Reality*. Veelzijdigheid lijkt nog altijd het sleutelwoord in haar vijfjarenplan.

Voor veel acteurs die als vroege twintigers wereldsterren worden, is dat iets wat hen plotsklaps overkomt. Sydney Sweeney werkt er al sinds haar twaalfde juist doelbewust naartoe. Al voor die leeftijd speelde ze haar eerste filmrol, als figurant in een kleine onafhankelijke productie gefilmd in Spokane, het slaapstadje in het noordwesten van de Verenigde Staten waar Sweeney opgroeide. De titel weet niemand meer – en zo staat de low budget horrorkomedie *Zombies of Mass Destruction*, waar ze niet veel later een rolletje in speelde, te boek als haar debuut.

Sweeney had meteen bij die eerste figurantenrol al de smaak te pakken.

Om haar ouders te overtuigen van haar acteerwens, maakte ze een vijfjarenplan – ze was twaalf

Reality: 14/10 (21.15 uur) en 15/10 (13.00 uur) in Het Kethuis.

Le Pot-au-Feu, met onder meer Juliette Binoche (rechts), is één grote reclame voor slowfood.
FOTO CAROLE BETHUEL

Een perfecte omelet in de hoofdrol

Dun gesneden truffel in een geplukte haan, pruttelende bouillon als geneesmiddel, ratatouille die een verbitterde recensent aan het huilen krijgt: wat maakt koken en eten in films zo aantrekkelijk?

Lorianne van Gelder

Z e worden wel foodiefilms genoemd: films over eten waar, nog meer dan de personages, het voedsel zelf centraal staat – en die mensen die zichzelf foodies noemen, bovenmatig geïnteresseerde liefhebbers, graag zien. In *Le Pot-au-Feu* (of *La passion de Dodin Bouffant* zoals de Franse titel luidt), de nieuwste film van Tran Anh Hung met Juliette Binoche en Benoît Magimel in de hoofdrol, is eten – hoe het gemaakt wordt, en vooral hoe het wordt gegeten – het hart van de film. Minutieuze gedrapeerde kaviaar op verse oesters, vredig pruttelende sausjes, een knisperend luchtige vol-au-vent (grote bol bladerdeeg gevuld met ragout van kip en groenten) of liefdevol gemaakte bouillon: wie nog geen trek had, zal na het zien van *Le Pot-au-Feu* onmiddellijk de keuken in rennen. Ondergetekende kon het in elk geval niet laten met gezwindde spoed een omelet te bakken, want die eten ze in die negentiende-eeuwse idylle continu en ze zien er zo appetijtelijk uit, dat het lastig weerstand bieden is.

Le Pot-au-Feu is één grote reclame voor slowfood. We bevinden ons in de belle époque, rond 1895 in Frankrijk. Rijkelijk gevulde schalen staan op lange tafels in de buitenlucht; eten is hier vriendschap en verbondenheid, vreugde en viering. Sla wordt gewassen in een teil met net uit de put getrokken water. Het open vuur in de keuken knettert, het ruimt wordt dagenlang geprepareerd in een houten emmer ijsschaafsel.

Altijd iets op het spel

Dodin Bouffant is een kok en kasteelheer, maar Eugénie (Juliette Binoche) is de eigenlijke ster van de koperen pannen. Zij bestiert de keuken met klassiek Franse gerechten van kalfsrug, rivierkreeften, tarbot in melk, en eindeloos veel sauzen. Er heerst rust in haar keuken, iedereen waardeert elkaar, niemand schreeuwt. En van het toetje, omelette norvégienne (ook bekend als bombe Alaska), moet het nieuwe hulpe in de keuken huilen.

Hoe anders is de sfeer in *The Menu* (2022), met Ralph Fiennes in de hoofdrol als een gekwetste en sadistische topchef. Ook daar draaide het om eten, natuurlijk, maar nog meer was het een satire van rijkelui en foodsnoobs voor wie niets te gek is. Zo liefdevol als eten in films kan zijn, zo

In Eugénies keuken heerst rust, iedereen waardeert elkaar, niemand schreeuwt

Nog meer appetijtelijks

Het aanbod eetfilms en documentaires is overvloedig. Dit zijn een paar hoogtepunten:

1 La grande bouffe (1973) Veel, oneindig veel eten wordt er naar binnen gestouwd in *La grande bouffe*, de satirische film van Marco Ferreri. Een groep vrienden komt bij elkaar om zich dood te eten. Deze stevige kritiek op burgerlijk leven en consumptisme is een klassieker.

2 Big Night (1996) Twee Italiaanse broers moeten de avond van hun leven bij elkaar koken in hun restaurant om niet failliet te gaan. Het eten ziet er niet altijd even lekker uit, maar het spel van de acteurs (onder meer Stanley Tucci en Minnie Driver) laat je toch watertanden.

3 Jiro Dreams of Sushi (2011) Met sushi van een gemiddelde all-you-can-eat-vreetschuur heeft het ambacht van Jiro Ono niets te maken. De destijds 85-jarige Jiro Ono is de enige ter wereld met een pieklein restaurant in een metro die drie Michelinsterren heeft. Voordat je bij hem een omelet mag bakken, moet je jaren oefenen. En het ziet er, wederom, allemaal zo simpel uit.

4 Babettes Feast (1987) Heerlijke film in een dorpje aan de Deense kust, waar een gevluchte Française de dorpsbewoners trakteert op een waanzinnig feestmaal nadat ze de loterij heeft gewonnen. Het ultieme bewijs dat het zonder geweldig eten geen feest is.

5 Burnt (2015) Meer dan een eetfilm is dit een restaurantfilm over een chefkok (Bradley Cooper) die zijn carrière heeft verpest met drugsgebruik en divagedrag. Hij probeert het opnieuw en herontdekt zijn liefde voor de keuken.

6 The Bear (2023) De bejubelde dramaserie *The Bear* is een van de nieuwste loten aan de foodieboom. Ook hier gaat het over heimwee via eten, maar vooral over de ambitie van een jonge man om een succesvol restaurant te bouwen terwijl hij worstelt met zijn verleden. Hoogtepunt van het tweede seizoen: het kerstdiner dat door moeder wordt bereid en eindigt in een nachtmerrie.

wreed werd het hier. En toch, mede dankzij de door de Netflixserie *Chef's Table* gepropageerde esthetiek van het presenteren van eten – als een kunstwerk uitgelicht – was ook in *The Menu* het voedsel zelf onweerstaanbaar.

Tegelijkertijd zijn de fotogenieke kwaliteiten van eten niet eens de grootste allure van foodiefilms. Meer nog is het bereiden van eten, of het rennen van een restaurant goud verhaalmateriaal. Er staat altijd iets op het spel in keukens. Een gerecht kan mislukken, maar als het geslaagd is, kan het je je hele leven bijblijven.

Een van de meest geslaagde films over eten is misschien wel de tekenfilm *Ratatouille* (Disney, 2007). Dat de onwaarschijnlijke combinatie van bruine rioolratten en haute cuisine overtuigend is, komt vooral doordat iedereen in vervoering kan raken door voedsel. Een goed gerecht kan je aan het huilen krijgen, je doen denken aan vroeger, het kan troosten of zelfs helen.

Ordinair en vet

Zoals in de Disneyfilm een simpel boerengerecht als ratatouille een cynische culinair recensent volledig kan inpakken, zo is dat ook in *Le Pot-au-Feu*, waarin het gelijknamige gerecht van langzaam gegaard vlees met seizoensgroenten het ultieme menu voor een prins moet worden. Kok Dodin zegt erover: "Het lijkt wat ordinair, roemloos en vet, maar het is zo Frans. Het heeft eeuwen doorstaan en Franse families gered."

Marcel Prousts madeleine indachtig (één hapje brengt de hoofdpersoon van *À la recherche du temps perdu* terug naar zijn jeugd), gaat liefde door de maag. En hoe simpeler hoe beter. Poespas, overdaad, ingewikkelde moesjes, geïnfuseerde olies ten spijt: de echte kok onderscheidt zich door eenvoud. Als Eugénie aan Dodin vraagt of ze zijn vrouw of kokkin was, antwoordt hij: kokkin. En dat is het grootste compliment dat ze kan krijgen.

Le Pot-au-Feu: 13/10 (21.15 uur) en 14/10 (16.00 uur) in Het Ketelhuis

Hoe verzorg je iemand van wie je niet weet wat die nodig heeft?

Op de set van *Zomervacht*, het speelfilmdebuut van Joren Molter (30), gelden stricte regels. 'Niet te hard praten, niemand per ongeluk aanraken.'

Jan Pieter Ekker

Op de set van *Zomervacht* op Landgoed Schakenbosch in Leidschendam. Regisseur Joren Molter (rechts): 'Ik heb niet eerder met mensen gewerkt die zich met zo veel toewijding en zonder enige gêne in scènes gooien.' FOTO BOB BRONSHOFF

Iedereen die langskomt op de set van *Zomervacht*, het speelfilmdebuut van Joren Molter, wordt uitvoerig geïnstrueerd door regie-assistent Marjan Lammers, die zich over de figuratie ontfermt. 'Niet te hard praten, niemand per ongeluk aanraken, sowieso niet te dichtbij komen.' En niet voor niets.

Zomervacht is een verfilming van de gelijknamige roman van Jaap Robben uit 2018 (meer dan veertigduizend verkochte exemplaren in Nederland en België, Boek van de Maand in *DWDD*). Daarin draait het om de 13-jarige Brian, die door zijn vader wordt opgezadeld met de zorg voor zijn meervoudig gehandicapte oudere broer Lucien. Maar hoe zorg

'Ik ben trots dat een deel van de cast bestaat uit mensen met echte beperkingen'

je voor iemand van wie je niet weet wat hij nodig heeft? En hoe houd je iemand in bedwang die sterker is dan jij? Nog meer verwickelingen: Brian wordt verliefd op Selma, maar die heeft al een vriend: Nino.

Brian wordt door het Vlaamse talent Jarne Heylen gespeeld, Lucien door de debuterende Joël in 't Veld, een jongen met spasme. Micha Hulshof is hun vader. Isabelle Kafando, in 2021 afgestudeerd aan de Amsterdamse Toneelschool & Kleinkunstacademie, speelt Selma. Nino wordt gespeeld door Saskia Lichtenauer.

Ook veel andere hoofdrolspelers en figuren hebben een beperking. 'Ik ben trots dat een deel van de cast bestaat uit mensen met echte beperkingen,' zegt regisseur Molter. 'Ik heb niet eerder met mensen gewerkt die zich met zo veel toewijding en zonder enige gêne in scènes gooien.'

Een aaien enzo

De opnames zijn op Landgoed Schakenbosch in Leidschendam, een enorm gebouw dat eerder dienstdeed als behandelcentrum voor jongeren met een licht verstandelijke beperking en ernstige gedragsproblemen, en dat nu antikraak wordt bewoond. Terwijl alles in gereedheid wordt gebracht voor een intieme scène, neemt Molter de tijd om zijn acteurs op hun gemak te stellen. 'De volgende scène hebben we al eens gedaan, die doen we nu nog een keer vanuit

een andere hoek,' zegt hij tegen Lichtenauer, die met haar knuffel op de bank zit. 'En dat gaan we eerst weer repeteren, met Selma. Zij gaat je dan weer even aanraken en aaien enzo.'

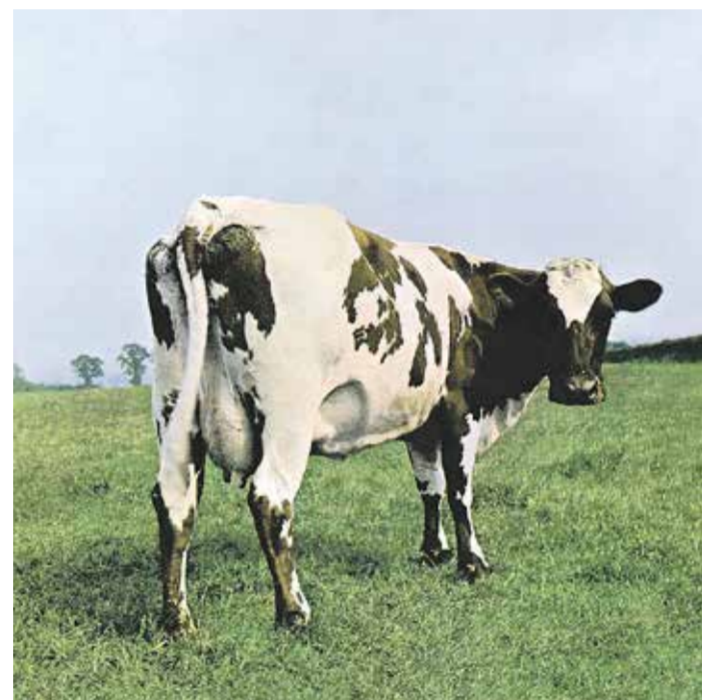
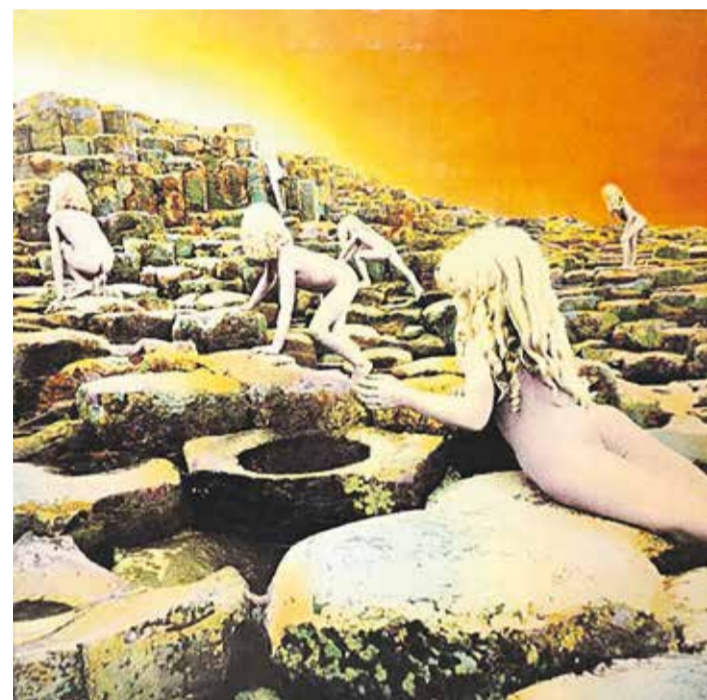
Nadat Lichtenauer de instructies heeft herhaald ('Dus net een tikkie anders dan in het vorige shot'), meldt een productiemedewerker zich bij haar. 'Ik moet even een batterijtje bij jou wisselen, van je zender, want die is bijna leeg.' Lichtenauer laat het zich welgevalen. 'Dat verbaast me niks,' zegt ze dan. 'Radio Saskia. Ik loop de hele tijd te dansen.'

'Ruuuuustig lopen nu'

Iets later begeeft het hele gezelschap zich naar de gang. 'Jongens, even ruuuuustig lopen in de gang nu, en we gaan effe Saskia positioneren. Kom maar staan,' zegt de opnameleider. 'Is er een stipje voor Saskia?' Er komt een stukje tape op de vloerbedekking. 'Mijn eerste streepje op de vloer,' zegt Lichtenauer trots.

Nadat Kafando – twee staarten, kamerjas met roze tutu eronder – erbij is geroepen, vraagt Molter Lichtenauer of ze nog weet waar ze moet staan. 'Ja,' antwoordt ze, 'maar zij heeft haar jas nog aan.' 'Heel scherp,' riposteert Molter. 'Die gaat nu uit. En dan zijn we klaar voor opnames.'

Zomervacht: 13/10 (18.45 uur, na afloop Q&A met regisseur Joren Molter) en 14/10 om 14.45 uur in Het Ketelhuis

Een ontwerp dat nergens op sloeg

In de jaren zeventig maakte Hipgnosis platenhoezen voor de grote rockacts van die tijd. Na een rondreizende expositie is er nu een documentaire van Anton Corbijn over het Britse ontwerpcollectief.

Peter van Brummelen

Platenhoezen van Led Zeppelin (links) en Pink Floyd. Onder: Hipgnosis oprichters Aubrey Powell en Storm Thorgensen.

Anton Corbijn, waarschijnlijk Nederlands internationaal meest succesvolle fotograaf, woont sinds 2008 weer in eigen land. "Ik had dertig jaar in Londen gewoond, toen wilde ik weer terug. Eerst ging ik naar Den Haag, waar ik eerder had gewoond. Sinds vier jaar woon ik in Amsterdam, ergens op de grachten."

Werken doet Corbijn nog altijd vooral in het buitenland en hij heeft – gevolg van een lange carrière als popfotograaf – een telefoonlijst vol nummers van internationale grootheden. We zien het in *Squaring the Circle – The Story of Hipgnosis*, Corbijns documentaire over het Britse ontwerpcollectief, waarin een stoet aan bekendheden aan het woord komt, onder wie Paul McCartney en de leden van Pink Floyd en Led Zeppelin.

Nee hoor, het was geen probleem al die sterren voor de camera te krijgen. "Het was wel ingewikkeld dat we tijdens corona hebben gefilmd. Iedereen wilde graag meewerken, maar we hebben wel veel moeten improviseren en schuiven in agenda's."

Koe in een weiland

In de ruimte in het Amsterdamse Soho House, waar Corbijn – lang en een beetje stug, maar zeker niet op een onvriendelijke manier – een persdag heeft, liggen twee stapeltjes elpees op tafel, allebei van Pink Floyd en allebei met een door Hipgnosis ontworpen hoes. Op de hoes van *Atom Heart Mother* (1970) staat alleen een koe, op die van *Dark Side of the Moon* (1974) het welbekende regenboogprisma.

Iedereen met wie Corbijn vandaag praat, mag een van de twee elpees meenemen. Welke zou Corbijn, op grond van de hoes, zelf kiezen? Hij hoeft er niet over te denken: "Atom Heart Mother. Dat prisma van *Dark Side of the Moon* is een van de bekendste beelden uit de geschiedenis van de popmuziek. Maar het is een puur grafisch ontwerp en ik ben een fotograaf. Ik vind de foto van die koe veel interessanter."

Met de hoes van *Atom Heart Mother* schreven Pink Floyd en Hipgnosis ontwerpgeschiedenis. Het was tot dan toe regel dat de titel van een album en zeker de naam van de maker(s) duidelijk op het karton stonden. Maar hier stond dus alleen dat gevlekte koebeest, ergens in een weiland in de Britse countryside.

De betekenis? Er was geen betekenis, wordt in *Squaring the Circle* uitgelegd. Pink Floyd had bij Hipgnosis een ontwerp besteld dat helemaal nergens op sloeg. En ja hoor, dat kon geleverd worden. Zoals te verwachten – en ook wel enigszins te begrijpen – vond de platenmaatschappij van Pink Floyd het een krankzinnig idee. Maar de groep en Hipgnosis kregen hun zin en de hoes van *Atom Heart Mother* werd een ontwerpklassieker.

Corbijn: "Het is een ontwerp met die typische jarenzestigentaliteit van schoppen tegen het establishment. Ik vind die betekenisloosheid erg mooi. Kunst kan ook goed zijn zonder betekenis te hebben."

Kunstcollectie van de gewone man

Dat de hoezen van Hipgnosis kunst zijn, daar is iedereen in *Squaring the Circle* het over eens. Ook Noel Gallagher (van Oasis), die in de documentaire een beetje een vreemde eend in de bijt is maar wel heel interessante dingen te melden heeft. Hij noemt een vinylverzameling de kunstcollectie van de gewone man: rijke mensen hadden schilderijen aan de muur, minder bedeelden hadden hun platen met al die geweldige hoezen.

Anton Corbijn (69) vergaapte zich in zijn jeugd ook aan de hoezen van zijn platen. "Terwijl je naar de muziek luisterde, zat je met de hoes op schoot. Internet bestond

nog lang niet en zo'n hoes was een belangrijke vorm van communicatie tussen popmuzikanten en hun fans. De boodschap was vaak erg verhelderd en soms, zoals bij *Atom Heart Mother*, was er helemaal geen boodschap, maar dat maakte het alleen maar spannender."

Fotograaf Corbijn heeft inmiddels ook ruime ervaring als filmer. Hij maakte veel videoclippen en concertfilms, onder meer voor Depeche Mode en U2, en regisseerde vier speelfilms, waaronder *The American* met in de hoofdrol George Clooney. *Squaring the Circle – The Story of Hipgnosis* is zijn eerste documentaire. Wie bekend is met zijn foto's, zal in de docu de hand van Corbijn herkennen. Er spreekt eenzelfde ernst en vooral ook vindingrijkheid uit.

"Er komen veel mensen aan het woord in *Squaring the Circle*, maar ik wilde er niet een standaardparade van *talking heads* van maken. Ik heb bij elk interview heel goed nagedacht over de belichting en de positie van de camera. Om er een eenheid van te maken, heb ik alles in zwart-wit gefilmd. Alleen de hoezen van Hipgnosis zijn in kleur. Zo krijg je een documentaire die mensen zal doen denken aan mijn foto's."

Joekel van een ego

In de hoogtijdagen van Hipgnosis vereiste een enkele hoesfoto van het bureau een productie zoals die verder alleen in de filmwereld voorkwam. Er wordt smakelijk over verteld in *Squaring the Circle*, onder meer door Aubrey 'Po' Powell, een van de twee oprichters van Hipgnosis. De andere, Storm Thorgensen, zien we alleen in historische beelden, want hij overleed in 2013.

Thorgensen moet nogal een *character* zijn geweest, die zijn klanten vaak knettergek maakte. Hij had bizarre ideeën en was onvoorspelbaar. "He wouldn't take yes for an answer," zegt Pink Floyd drummer Nick Mason. Een ander noemt hem onomwonden een *pain in the ass*. De ontwerper wordt ook een ego ter grootte van een kleine planeet toegevoegd. "Maar ze hielden allemaal van hem," zegt Corbijn. "In de film raakt Aubrey Powell, die ook vaak met hem in de clinch lag, heel geëmotioneerd als Storms dood ter sprake komt."

Squaring the Circle – The Story of Hipgnosis: 13/10 om 15.00 uur en 14/10 om 21.30 uur in Het Ketelhuis

'Zo'n hoes was een vorm van communicatie tussen popmuzikanten en hun fans'

Anton Corbijn: 'Kunst kan ook goed zijn zonder betekenis te hebben.' FOTO GETTY IMAGES

9

'Cinema wilde vanaf het begin driedimensionaal zijn'

Wim Wenders (*Paris, Texas*) komt met twee zeer verschillende films: 3D-documentaire *Anselm*, en *Perfect Days*, een intieme fictiefilm in 2D.

Rooisje van der Kamp

Stills uit *Perfect Days* (boven), en uit de 3D-documentaire *Anselm*, die Wim Wenders filmdoet in een resolutie die nog nergens wordt vertoond. FOTO FILMDEPOT

'Agenten vertelden me dat hun acteurs niet in 3D-films speelden'

Présence, beide 3D-installaties over respectievelijk de Amerikaanse schilder Edward Hopper en de Franse kunstenaar Claudine Drai. Met *Perfect Days* toont hij het leven van een kunstliever, met *Anselm* dat van een kunstenaar.

Poëtische kant

Hoewel *Perfect Days* in de hoofdcompetitie van Cannes draaide en *Anselm* niet, is juist die laatste het toonbeeld van Wenders werkwijze nu. De Duitse filmmaker heeft zich namelijk ontpopt als boegbeeld voor de 3D-film. Een bepaald soort 3D-film, welteverstaan. We associëren de drie dimensies nog altijd met spektakelfilms zoals James Camerons *Avatar*, maar het kan ook poëtische cinema opleveren, vindt Wenders.

Voor hem is 3D de grootste droom van cinema. "Cinema wilde vanaf het begin driedimensionaal zijn," claimde Wenders tegenover *Filmmaker Magazine*. De gebroeders Lumière hadden er zelfs een patent op. Hij ziet de kans op een geheel nieuwe beeldtaal verspild worden.

Wenders vertelt dat hij vaak op weerstand stuit wanneer hij aan een 3D-project begint. Zo wilde hij een nieuwe 3D-fictiefilm maken, maar kon hij geen acteurs vinden om erin te spelen. "Agenten vertelden me dat hun acteurs 'niet in 3D-films speelden.'" Dat komt, denkt hij, omdat 'ze denken dat 3D per definitie troep is'.

"Mensen moeten weten dat 3D ook intiem kan zijn. Dat 3D voor volume en aanwezigheid kan zorgen, niet alleen voor diepte," zegt Wenders. Hij is uniek in zijn aanpak. "De filmindustrie heeft het lef niet om de poëtische kant van 3D te laten zien."

Fysieke aanwezigheid

En toch schoot hij *Perfect Days* niet in 3D. Niet alles hoeft driedimensionaal opgenomen te worden, vindt hij. Van belang is dat het onderwerp affiniteit heeft met de beeldtaal van 3D. En 3D was 'het enige mogelijke medium om de breedte en omvang van Anselms werk te benaderen', aldus Wenders tegen *Deadline*. Dat komt omdat Kiefers kunstwerken fysieke aanwezigheid opeisen. Zelfs zijn schilderijen hebben diepte.

Dat de 78-jarige regisseur van vooruitgang in cinema houdt, mag duidelijk zijn. Wenders nam *Anselm* op in 6K, wetende dat er geen bioscoop ter wereld bestaat die deze resolutie kan tonen – in Cannes werd de film getoond in 2K. "Misschien is 6K binnenkort mogelijk. Ooit. We zijn er klaar voor."

Anselm: 13/10 om 17.00 uur en 14/10 om 18.45 uur in Het Ketelhuis. Perfect Days: 15/10 in Cinecenter, FC Hyena, Filmhallen, Het Ketelhuis, Kriterion, Rialto De Pijp. Voor tijden zie pagina 15.

Wim Wenders maakte *Perfect Days* en *Anselm* tegelijkertijd. Hij presenteerde ze allebei op het filmfestival van Cannes afgelopen mei. Er zijn geen twee films voor te stellen die meer van elkaar verschillen: *Anselm* is een monumentale 3D-documentaire over het leven en het werk van de Duitse kunstenaar Anselm Kiefer, *Perfect Days* een ingetogen fictiefilm over het dagelijks leven van een schoonmaker in Tokio.

Toch hebben ze meer gemeen dan op het eerste oog lijkt. Ze komen bijvoorbeeld allebei voort uit Wenders' fascinatie voor plekken. Zijn bekendste films, *Der Himmel über Berlin* en *Paris, Texas* hebben beide een sterk gevoel voor locatie: Berlijn en Texas. In *Perfect Days* richt Wenders zijn blik op Tokio, *Anselm* neemt kijkers mee naar Kiefers studio.

De twee films hebben nog een ding gemeen: kunst. Wenders heeft een voorliefde voor de kunstwereld. Hij maakte eerder *Two or Three Things I Know About Edward Hopper* en

Alle 18 Paff-films

Film liefhebbers kunnen zich tijdens het Parool Film Fest weer vier dagen lang onderdompelen in de beste, meest gelauwerde arthousefilms van het komende bioscoopseizoen – van jonge prijswinnaars tot grote namen als Wim Wenders, Anton Corbijn en Hirokazu Kore-eda. De 18 films op een rij.

JE VERRAI TOUJOURS VOS VISAGES

Jeanne Herry

Sinds 2014 biedt de Franse wet de mogelijkheid tot 'herstelrecht', waarbij daders en slachtoffers in een veilige omgeving met elkaar in gesprek kunnen gaan. Deze mozaïekfilm, in thuisland mede dankzij de sterrencast een groot succes, volgt diverse mensen die van deze mogelijkheid gebruikmaken. Nassim, Issa en Thomas werden veroordeeld voor gewelddadige beroving; Grégoire, Nawelle en Sabine waren slachtoffers van zulke misdrijven. Onder begeleiding van hulpverleners Paul en Judith praten ze gezamenlijk over hun ervaringen. Een proces van woede en stilte, verdriet en hoop, nieuw begrip en hervonden zelfvertrouwen.

20.000 ESPECIES DE ABEJAS

Estibaliz Urresola Solaguren

De achtjarige hoofdpersoon van dit empathische familiedrama kreeg bij geboorte de jongensnaam Aitor, wordt door hun familie inmiddels aangesproken met het neutrale Cocó, maar wil inmiddels zelf het liefst Lucia heten. Dat gaat niet zonder slag of stoot, hoe hard moeder Ane ook vecht voor de vrijheid voor haar kind om te zijn wie ze wil. Als Ane met haar drie kinderen (en zonder haar echtgenoot) voor een zomer terugkeert naar haar geboortedorp, beginnen zowel moeder als dochter op te komen voor een lang genegeerde kant van hun identiteit. Op het filmfestival van Berlijn won de jonge hoofdrolspeler Sofia Otero de (genderneutrale) prijs voor beste acteerpriestatie. Een prijzenregen op internationale festivals volgde.

MAY DECEMBER

Todd Haynes

Twintig jaar geleden zorgde Gracie (Julianne Moore) voor een schandaal door haar man te verlaten voor haar 13-jarige leerling Joe. De twee trouwden en na verloop van tijd raakte hun kleine gemeenschap gewend aan hun relatie. Onverwachte gevoelens borrelen echter op wanneer Hollywoodactrice Elizabeth Berry (Natalie Portman) het gezin komt observeren voor een film over de affaire. Maar wie oordeelt over wie? Naarmate de twee vrouwen meer tijd met elkaar doorbrengen, vervaagt de grens tussen observeerder en geobserveerde. Dit campy drama van Todd Haynes (*Carol*) is losjes gebaseerd op de zaak van de Amerikaanse Mary Kay Letourneau, en reflecteert via de absurditeit van de situatie op het gevaar van sensatiezucht.

DAS LEHRERZIMMER

liker Çatak

In dit meeslepende schoolklasdrama, dat dit jaar de Duitse inzending voor de Oscars is, neemt een morele strijd gaandeweg thrillerachtige proporties aan. Na meerdere gevallen van diefstal op een middelbare school neemt de directie ingrijpende maatregelen. De jonge docente Carla Novak (Leonie Benesch), die pas net op de school is begonnen, heeft zo haar twijfels bij de aanpak. Als ze zelf ontdekt wie de vermeende dader is, zet ze iets in gang wat grote gevolgen krijgt, ook voor haarzelf. Hoe ver gaje voor de waarheid?

LE LIVRE DES SOLUTIONS

Michel Gondry

Wanneer filmmaker Marc te horen krijgt dat de studio zijn nieuwe film niet goed genoeg vindt, steelt hij met zijn crew het beeldmateriaal. Hij maakt een 'boek met oplossingen' om zijn film zonder hulp van de studio af te maken. Met *Le livre des solutions* geeft de Franse filmmaker Michel Gondry (*Eternal Sunshine of the Spotless Mind*) een verklaring voor zijn lange afwezigheid. Zijn nieuwste film biedt een kijkje in het hoofd van een narcistische filmmaker (een stand-in voor Gondry zelf) terwijl hij zijn film probeert te voltooien. Gondry gebruikt zijn typische quirky stijlelementen, waaronder papierknipsels, in dit zelfonderzoek naar wat een filmmaker drijft.

FALLEN LEAVES (OPENINGSFILM)

Aki Kaurismäki

Ansa werkt onder een nulurencontract in een supermarkt in Helsinki. Ze wordt ontslagen wanneer haar manager ontdekt dat ze eten steelt dat over de datum is en hoe dan ook weggegooid zou worden. Op een avond ontmoet ze per toeval Holappa, een miserabele alcoholist. Ze vinden elkaar in hun eenzaamheid, maar het lot houdt hen bij elkaar weg. Een droge, tragikomische film over liefde in het aanzien van hopeloosheid in de kenmerkende stijl van de Finse veteraan Aki Kaurismäki. Dat wil zeggen: geen typische romantische komedie, maar een romantische tragedie met een licht absurdistisch randje.

ANSELM (3D)

Wim Wenders

Deze documentaire duikt in het leven en werk van de Duitse schilder en beeldhouwer Anselm Kiefer (1945). Duikt, want filmmaker Wim Wenders gebruikt voor zijn portret 3D-technieken, net zoals hij in 2011 deed voor zijn documentaire over danseres en choreografe Pina Bausch. Een mix van media, waaronder een animatiesequentie over de jeugd van Kiefer, brengt de inspiratie en motivaties van de Duitse kunstenaar aan het licht. Het gebruik van 3D benadrukt de monumentaliteit van Kiefers werk. Zo smelten leven en kunst samen.

AND THE KING SAID, WHAT A FANTASTIC MACHINE

Axel Danielson & Maximilien van Aertryck

Naar schatting zwerven er op dit moment zo'n 45 miljard camera's rond op aarde – bijna zes per levende aardbewoner. Deze wervelende documentaire toont de evolutie van ons beeldgebruik.

Van de ontdekking van de camera obscura en de eerste filmvertoningen in de late negentiende eeuw, tot aan de webcam en de viral video's van nu. De film is, met een fijne neus voor markante momenten, samengesteld uit bestaande beelden – van 120 jaar oud archiefmateriaal tot home-video's en livestreams. Wat doet de blootstelling aan die eindeloze beeldenstroom met de mens?

PERFECT DAYS (SLOTFILM)

Wim Wenders

Elke dag is hetzelfde voor Hirayama (Koji Yakusho). Hij wordt wakker, rijdt naar zijn werk, maakt de openbare toiletten van Tokio nauwgezet schoon en eet daarna in een restaurant. Een routine die voor anderen misschien onbevredigend zou zijn, maar Hirayama is gelukkig met zijn simpele leven. Wim Wenders (*Paris, Texas*) vangt de schoonheid van het sentimentele en het clichématige in deze ontroerende ode aan het alledaagse. Hij haalt plezier uit kunst, literatuur en muziek – de soundtrack is fantastisch. Op het filmfestival van Cannes won Yakusho won de prijs voor beste acteur voor zijn vertolking van Hirayama.

ABOUT DRY GRASSES

Nuri Bilge Ceylan

About Dry Grasses heeft de opzet van een Russische roman. De bijna drieënhalf uur durende film volgt het dagelijks leven van een manipulatieve en zelfingenomen antiheld. Leraar Samet (Deniz Celiloglu) heeft een lievelingetje: Sevim, een pienter meisje in zijn klas. Als hij door haar wordt beschuldigd van ongepast gedrag, probeert Sevim koste wat kost zijn imago te redden. Omdat Samet al een tijdje wordt gehekeld om zijn vrijgezellenbestaan, probeert hij na de beschuldigingen onder meer aan te pappen met de vriendin van zijn huisgenoot. De Turkse cineast Nuri Bilge Ceylan (*The Wild Pear Tree*) filmt in zijn typische naturalistische stijl, waarin de focus ligt op lange gesprekken.

LE RAVISSEMENT

Iris Kaltenbäck

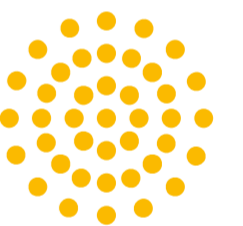
Op dezelfde dag dat Lydia wordt gedumpt door haar vriend, vertelt haar beste vriendin Salomé dat ze zwanger is. Vanaf dat moment stort een verdoofde Lydia zich volledig op haar werk als vroedvrouw en op de zorg voor haar vriendin. Als Lydia een tijd later Milos, een jongen met wie ze ooit een onenightstand had, onverwacht tegenkomt terwijl ze Salomé's baby in haar armen heeft, vertelt ze hem een leugen die grote consequenties krijgt. Een psychologisch drama over eenzaamheid en wanhopig verlangen naar menselijk contact.

MONSTER

Hirokazu Kore-eda

Na twee films in het buitenland (*La vérité* in Frankrijk en *Broker* in Zuid-Korea) keert de Japanse grootmeester Hirokazu Kore-eda terug naar zijn thuisland voor dit morele drama. Wanneer haar zoon Minato zich vreemd begint te gedragen, houdt moeder Saori zijn docent daarvoor verantwoordelijk. Gaandeweg de film, die de perspectieven van zoon, moeder en leraar afwisselt, wordt duidelijk wat er echt aan de hand is. Met de laatste filmscore van de in maart dit jaar overleden Japanse componist Ryuichi Sakamoto.

THE OLD OAK

Ken Loach

De geëngageerde Britse filmmaker Ken Loach richt zich met zijn nieuwe film op de vluchtelingenproblematiek. De lokale bevolking staat niet te juichen wanneer een groep Syrische vluchtelingen in een voormalig mijnstadje neerstrijkt. Want waarom moeten ze per se hier komen? Men heeft hier al problemen genoeg: de jeugd is vertrokken en de huizen zijn zo in waarde gedaald dat de bewoners geen kant meer op kunnen. Loach maakt er een inspirerend verhaal van over een gemeenschap die samenkomt om de ontberingen van een onrechtvaardig systeem te overwinnen. Een sociaal-realistisch drama over de kracht van interculturele solidariteit.

HET SMELT

Veerle Baetens

De Vlaamse actrice Veerle Baetens (*The Broken Circle Breakdown*) maakt haar debuut als regisseur met deze verfilming van de hitroman van Lize Spit. Daarin worden vernuftig twee tijdlijnen verweven – twee momenten in het leven van Eva, een van de slechts drie kinderen die in haar geboortjaar worden geboren in het kleine dorpje waar zij opgroeit. De twee andere jongens worden haar beste vrienden, maar een snikhete zomer in hun tienerjaren loopt uit op een drama. Dertien jaar later keert Eva met een enorm blok ijs terug naar haar geboortedorp om af te rekenen met dat verleden.

Vervolg van pag 10

REALITY

Tina Satter

In 2018 werd de toen 27 jaar oude Reality Winner veroordeeld tot vijf jaar en drie maanden gevangenis, de langste straf die in Amerika ooit is opgelegd voor het doorspelen van vertrouwelijke overheidsdocumenten aan de media. Theatermaker Tina Satter stortte zich voor haar eerste speelfilm op het FBI-verhoor van deze klokkenluider. Op 3 juni 2017 wordt Winner als ze thuiskomt opgewacht door twee agenten. Wat we in Reality zien, is een-op-een gebaseerd op de transcripten van de opnamen van hoe zij daar ondervraagd werd, in haar eigen tuin, slaapkamer en kelder.

SQUARING THE CIRCLE – THE STORY OF HIPGNOSIS

Anton Corbijn

Als fotograaf had Anton Corbijn een onuitwisbare invloed op de popcultuur van de jaren tachtig, dankzij zijn foto's van bands als U2, Depeche Mode en Joy Division – vaak ook gebruikt voor de albumhoezen. In zijn eerste documentaire (na speelfilms als *Control* en *Life*) creëert Corbijn een portret van ontwerpers die bepalend waren voor de albumhoezen van het decennium ervoor. Storm Thorgerson en Aubrey 'Po' Powell waren de creatieve genieën achter ontwerpstudio Hipgnosis, en creëerden iconische albumhoezen voor onder meer Pink Floyd, Led Zeppelin en Paul McCartney. Die muzikale grootheden steken nu de loftrampet over Hipgnosis.

ZOMERVACHT

Joren Molter

De 13-jarige Brian woont op een verlaten caravanterrein met zijn afstandelijke vader. Omringd door stukken oud metaal en ruige kerels krijgt Brian niet de liefde en aandacht die hij nodig heeft. Dan komt zijn beperkte broer (gespeeld

door Joël in 't Veld, die ook in werkelijkheid cerebrale parese heeft) een zomer bij hen wonen. Het ingetogen *Zomervacht*, gebaseerd op de gelijknamige roman van Jaap Robben, toont de opbloeiende relatie en onverwachte vriendschap tussen de twee broers in kleine momenten, zonder veel poespas en met spaarzame dialogen.

LE POT-AU-FEU

Tran Anh Hung

Fijngesneden groente in sissende boter, borrelende sauzen in steelpannetjes, stukken vlees gestoofd in wijn – in de veertig minuten durende openingsscène van deze eetfilm komen geluid en beeld zozeer samen, dat je de gerechten die worden bereid bijna kunt proeven. Voedsel speelt dan ook de hoofdrol in deze historische romance tussen een bourgondiër (Benoit Magimel) en zijn inwonende kok (Juliette Binoche). Op de afgelopen editie van het filmfestival van Cannes won Tran Anh Hung de prijs voor beste regie voor zijn ode aan de traditionele Franse keuken.

14

PAFF 12-15 OKTOBER 2023

ZATERDAG 14 OKTOBER

BIOSCOPIEN Het Ketelhuis (hoofdlocatie) Pazzanistraat 4

De openings- en slotfilm worden tevens vertoond in:
Cinecenter
Lijnbaansgracht 236
FC Hyena
Aambeeldstraat 24
Filmhallen
Hannie Dankbaarpassage 12
Kriterion
Roetersstraat 170
Rialto De Pijp
Ceintuurbaan 338

KAARTVERKOOP
Via www.paff.nl en de websites van de deelnemende theaters.

Nota bene: alle tijden in het blokkenschema zijn inclusief het voorprogramma

NAGESPREKKEN

- Vrijdagavond 13 oktober voert Paroolredacteur Jan Pieter Ekker na afloop van **Zomervacht** een gesprek met regisseur Joren Molter. (Ketelhuis 1, 18.45 uur)
- Vrijdagavond 13 oktober voert Paroolverslaggever Marjolijn de Cocq na afloop van **Het smelt** een gesprek met auteur Lize Spit. (Ketelhuis 2, 19.00 uur)
- Zaterdagavond 14 oktober voert Paroolverslaggever Peter van Brummelen na afloop van **Squaring the Circle (The Story of Hipgnosis)** een gesprek met regisseur Anton Corbijn. (Ketelhuis 1, 21.30 uur)
- Zondagmiddag 15 oktober voert Ketelhuisdirecteur Floortje Smit na afloop van **Le livre des solutions** een gesprek met regisseur Michel Gondry. (Ketelhuis 1, 14.30 uur)

PAFF AWARD (BEST OF THE FEST)

- Op zondag, de slotdag van het festival, wordt de Paff Award uitgereikt. Deze prijs, een sculptuur van Streetart Frankey, gaat naar de film die door het publiek het hoogst wordt gewaardeerd. Bezoekers van Paff kunnen direct na afloop van de film hun stem uitbrengen op paff.nl/stemmen.

DONDERDAG 12 OKTOBER

Openingsfilm **Fallen Leaves**

	KETELHUIS 1	KETELHUIS 2	KETELHUIS 3	CINECENTER	FC HYENA	FILMHALLEN	KRITERION	RIALTO DE PIJP
19.00								
20.00				19.15-21.42 Fallen Leaves Aki Kaurismäki				19.30-20.57 Fallen Leaves Aki Kaurismäki
21.00	20.15-21.42 Fallen Leaves Aki Kaurismäki * Besloten	20.30-21.57 Fallen Leaves Aki Kaurismäki * Besloten	20.30-21.57 Fallen Leaves Aki Kaurismäki * Besloten		21.00-22.27 Fallen Leaves Aki Kaurismäki	21.00-22.27 Fallen Leaves Aki Kaurismäki	21.15-22.42 Fallen Leaves Aki Kaurismäki	
22.00								
23.00								
00.00								

VRIJDAG 13 OKTOBER

	KETELHUIS 1	KETELHUIS 2	KETELHUIS 3
13.00			
14.00	14.15-16.14 May December Todd Haynes		
15.00		15.00-16.47 Squaring the Circle (The Story of Hipgnosis) Anton Corbijn	15.00-16.27 Fallen Leaves Aki Kaurismäki
16.00			
17.00	16.45-18.19 And the King Said, What a Fantastic Machine Axel Danielson en Maximilien van Aertryck	17.15-19.27 Monster Hirokazu Kore-eda	17.00-18.45 Anselm 3D Wim Wenders
18.00			
19.00	18.45-20.17 (incl. nagesprek 20.47) Zomervacht Joren Molter		19.00-20.57 (incl. nagesprek 21.27) Het smelt Veerle Baetens
20.00		20.00-23.23 About Dry Grasses Nuri Bilge Ceylan	
21.00			
22.00	21.15-23.46 Le pot-au-feu Tran Anh-hung		21.30-23.21 Le ravisement Iris Kaltenböck
23.00			
00.00			

	KETELHUIS 1	KETELHUIS 2	KETELHUIS 3
10.00			
11.00	11.15-13.12 Het smelt Veerle Baetens	11.45-13.28 Le ravisement Iris Kaltenböck	11.00-14.23 About Dry Grasses Nuri Bilge Ceylan
12.00			
13.00			
14.00	13.45-15.19 Das Lehrerzimmer Iker Çatak	14.00-15.48 Le livre des solutions Michel Gondry	14.45-16.17 Zomervacht Joren Molter
15.00			
16.00	16.00-18.31 Le pot-au-feu Tran Anh-hung	16.15-18.30 20.000 especies de abejas Estibaliz Urresola Solaguren	16.45-18.19 And the King Said, What a Fantastic Machine Axel Danielson en Maximilien van Aertryck
17.00			
18.00			
19.00	19.00-20.59 The Old Oak Ken Loach	18.45-20.50 Je verrai toujours vos visages Jeanne Herry	18.45-20.30 Anselm 3D Wim Wenders
20.00			
21.00			
22.00	21.30-23.17 (incl. nagesprek 23.47) Squaring the Circle (The Story of Hipgnosis) Anton Corbijn	21.15-22.46 Reality Tina Satter	21.00-22.59 May December Todd Haynes
23.00			
24.00			

ZONDAG 15 OKTOBER

	KETELHUIS 1	KETELHUIS 2	KETELHUIS 3
10.00	10.15-11.42 Fallen Leaves Aki Kaurismäki	10.30-12.42 Monster Hirokazu Kore-eda	11.00- Best of the Fest
11.00			
12.00	12.00-13.59 The Old Oak Ken Loach	13.00-14.30 Reality Tina Satter	
13.00			
14.00			14.00- Best of the Fest
15.00	14.30-16.18 (incl. nagesprek 16.48) Le livre des solutions Michel Gondry	15.00-17.05 Je verrai toujours vos visages Jeanne Herry	
16.00			
17.00	17.00-18.44 Das Lehrerzimmer Iker Çatak	17.30-19.45 20.000 especies de abejas Estibaliz Urresola Solaguren	16.30- Best of the Fest
18.00			
19.00	19.15-21.24 Perfect Days Wim Wenders		19.15-21.24 Perfect Days Wim Wenders
20.00			
21.00			
22.00			

Slotfilm **Perfect Days**

	KETELHUIS 1 en 3	CINECENTER	FC HYENA	FILMHALLEN	KRITERION	RIALTO DE PIJP
18.00						
19.00	19.15-21.24 Perfect Days Wim Wenders	18.45-20.54 Perfect Days Wim Wenders	19.00-21.09 Perfect Days Wim Wenders	18.45-20.54 Perfect Days Wim Wenders	19.00-21.09 Perfect Days Wim Wenders	19.00-21.09 Perfect Days Wim Wenders
20.00						
21.00						
22.00						

16

Documentairemaker Marieke van der Winden en Paroolverslaggever Hanneloes Pen in gesprek over *Het verzwijgen*.

Paroolhoofdredacteur Kamilla Leupen opent Paff in Het Ketelhuis.

Triangle of Sadness-goodiebags/kotszakken voor alle bezoekers in Het Ketelhuis.

Scenarist Jan Eilander en regisseur Mijke de Jong op de openingsavond van Paff 2022.

Nagesprek over *Narcosis* met regisseur Martijn de Jong, hoofdrolspeler Thekla Reuten, scenarist Laura van Dijk en producent Trent onder leiding van Parool-filmcriticus Roosje van der Kamp.

Joos Brauers en Alex Hendrickx op de première van *I am Zlatan*, de openingsfilm van Paff 2021.

Pim Hermeling (directeur September Film) ontvangt de Paff Award voor *Triangle of Sadness* uit handen van Streetart Frankey, de ontwerper van de publieksprijs. In het midden Jan Pieter Ekker, chef kunst van *Het Parool*.

Filmfeest

De afgelopen edities werd het Parool Film Fest bezocht door een keur aan filmmakers en acteurs uit binnen- en buitenland. Een impressie.

Foto's Jurre Rompa en Eva Plevier

Het Ketelhuis.

De Deense regisseur Thomas Vinterberg op Westergas voor de vertoning van zijn duikbootfilm *Kursk* op Paff 2018.

Regisseur Sam de Jong in gesprek met Jan Pieter Ekker na de vertoning van *Goldie* in FC Hyena, in 2019.

Tonio-regisseur Paula van der Oest (midden) met hoofdrolspelers Rifka Lodeizen, Chris Peters en Pierre Bokma op de openingsavond van de allereerste Paff-editie in 2016.